

باروری پایین و سیاستهای حمایت از خانواده در ایران

حجیه بی بی رازقی نصرآباد

دانشیار جمعیت شناسی موسسه تحقیقات جمعیت کشور و
گروه جمعیت شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

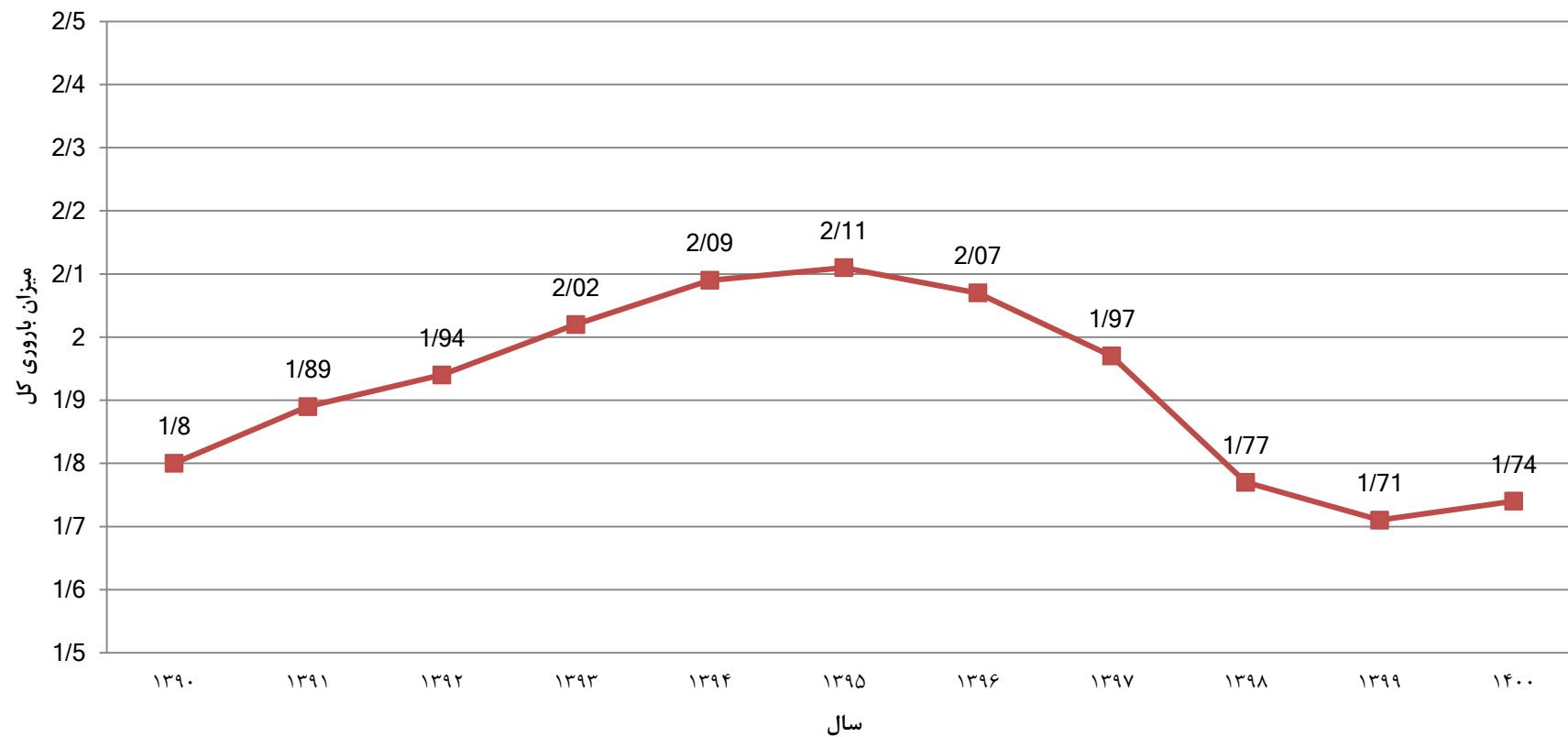
نشست تخصصی باروری پایین، چالشها و سیاستها
دانشگاه علوم پزشکی هوشمند

شنبه ۲۰ آبان ۱۴۰۲ ساعت ۱۸

عناوین بحث

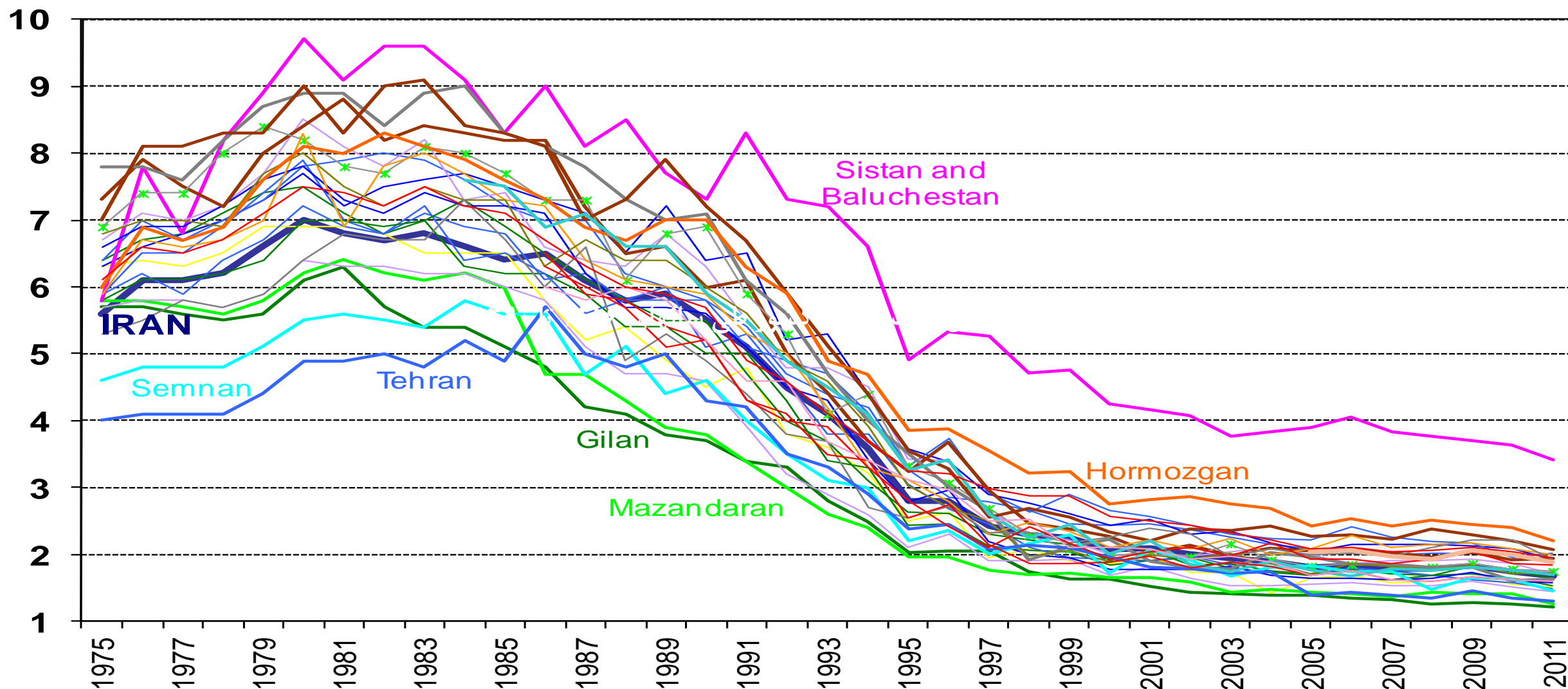
- روند باروری در ایران
- تعیین کننده های کاهش باروری
- سیاستگذاری های جمعیتی در کشورهای مختلف
- سیاستهای جمعیتی در ایران

روند میزان باروری کل در ایران ۱۳۹۰-۱۴۰۰

منبع: مرکز آمار ایران ۱۴۰۱

روند باروری کل دراستانهای کشور طی سالهای ۱۳۵۶ تا ۱۳۹۰

میزان باروری کل به تفکیک استان در سال ۱۴۰۰

نام استان	میزان باروری کل	نام استان	میزان باروری
کل جمعیت	۱,۷۴	سیستان و بوچستان	۳,۴۸
آذربایجان شرقی	۱,۶۲	فارس	۱,۵۷
آذربایجان غربی	۱,۸۹	قزوین	۱,۵۴
اردبیل	۱,۶۴	قم	۱,۸۸
اصفهان	۱,۵۲	کردستان	۱,۶۶
البرز	۱,۲۲	کرمان	۱,۸۶
ایلام	۱,۴۵	کرمانشاه	۱,۵۱
بوشهر	۱,۶۶	کهگیلویه و بویر احمد	۱,۶۱
تهران	۱,۴۳	گلستان	۲,۰۸
چهارمحال بختیاری	۱,۸۲	گیلان	۱,۰۶
خراسان جنوبی	۲,۳۹	لرستان	۱,۷۶
خراسان رضوی	۲,۰۵	مازندران	۱,۱۱
خراسان شمالی	۲,۰۲	مرکزی	۱,۲۹
خوزستان	۲,۲۳	هرمزگان	۲,۰۴
زنجان	۱,۷۰	همدان	۱,۶۵
سمنان	۱,۲۱	یزد	۲,۲۲

منبع: مرکز آمار ایران ۱۴۰۱

عوامل موثر بر باروری (مورگان ۲۰۰۳، مورگان و هیگن ۲۰۰۵)

- $TFR = IP (F_c * F_i * F_t * F_r * F_g * F_u)$

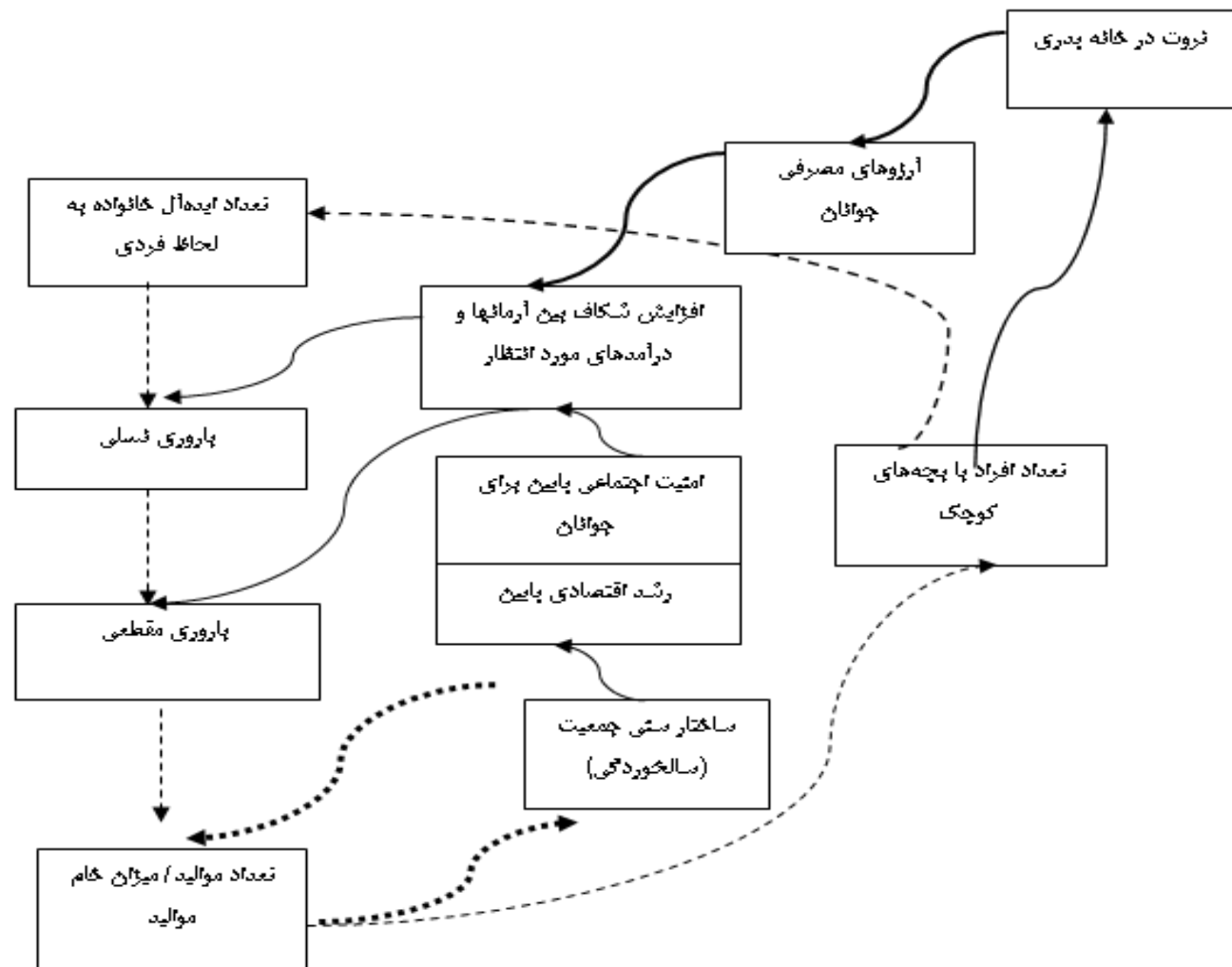
- TFR • میزان باروری کل
- IP تعداد فرزندان قصد شده
- F. نقشهای رقیب فرزندآوری
- F_i ناباروری و نازائی یا زیر باروری
- F_t تاثیرات تمپو (مقطعی)
- F_r تاثیر جانشینی
- F_g ترجیحات جنسیتی
- F. باروری ناخواسته / برنامه ریزی نشده
- بر حسب این مدل برای ارتقای میزان باروری کل بایستی یا تعداد فرزندان قصد شده (IP) ارتقا یابد و یا عوامل مداخله کننده در جهت ارتقای IP عمل کنند.

کاربرد معادله در مورد ایتالیا (۲۰۰۳) ایالات متحده (۲۰۰۳) و ایران (۱۳۹۳) و محاسبه میزان باروری کل

کشور			مولفه	
ایران**	ایالات متحده امریکا*	ایتالیا*	علامت	عامل
2.10	2.10	2.10	IP	تعداد فرزندان قصد شده
1.15	1.12	1.04	Fu	باروری ناخواسته
1.02	1.02	1.02	Fg	ترجیح جنسیتی
1.01	1.01	1.01	Fr	اثر جانشینی
0.91	0.95	0.85	Ft	اثر تمپو
0.92	0.95	0.90	Fi	ناباروری و زیر باروری
0.90	0.90	0.75	Fc	نقشهای رقیب با فرزندآوری
1.87	1.96	1.28	TFR	میزان باروری کل

- *مقادیر مدل برای ایتالیا و ایالات متحده از مورگان و هیگن (۲۰۰۵)
- ** مقادیر برای ایران (سرایی ۱۳۹۳)

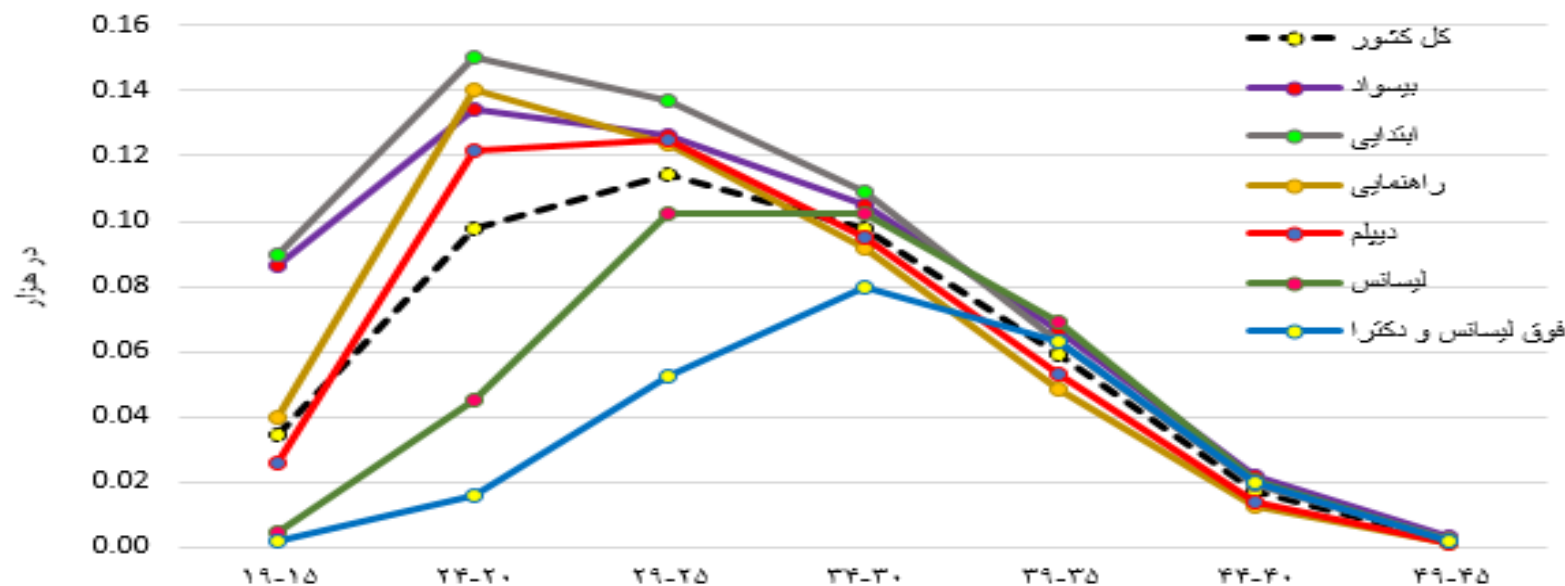
مکانیزم‌های جمعیتی، جامعه‌شناسی و اقتصادی موثر بر باروری پایین

منبع: لوتز و همکاران ۲۰۰۶: ۱۷۵.
H.Razeghi Nasrabad

تحصیلات و باروری

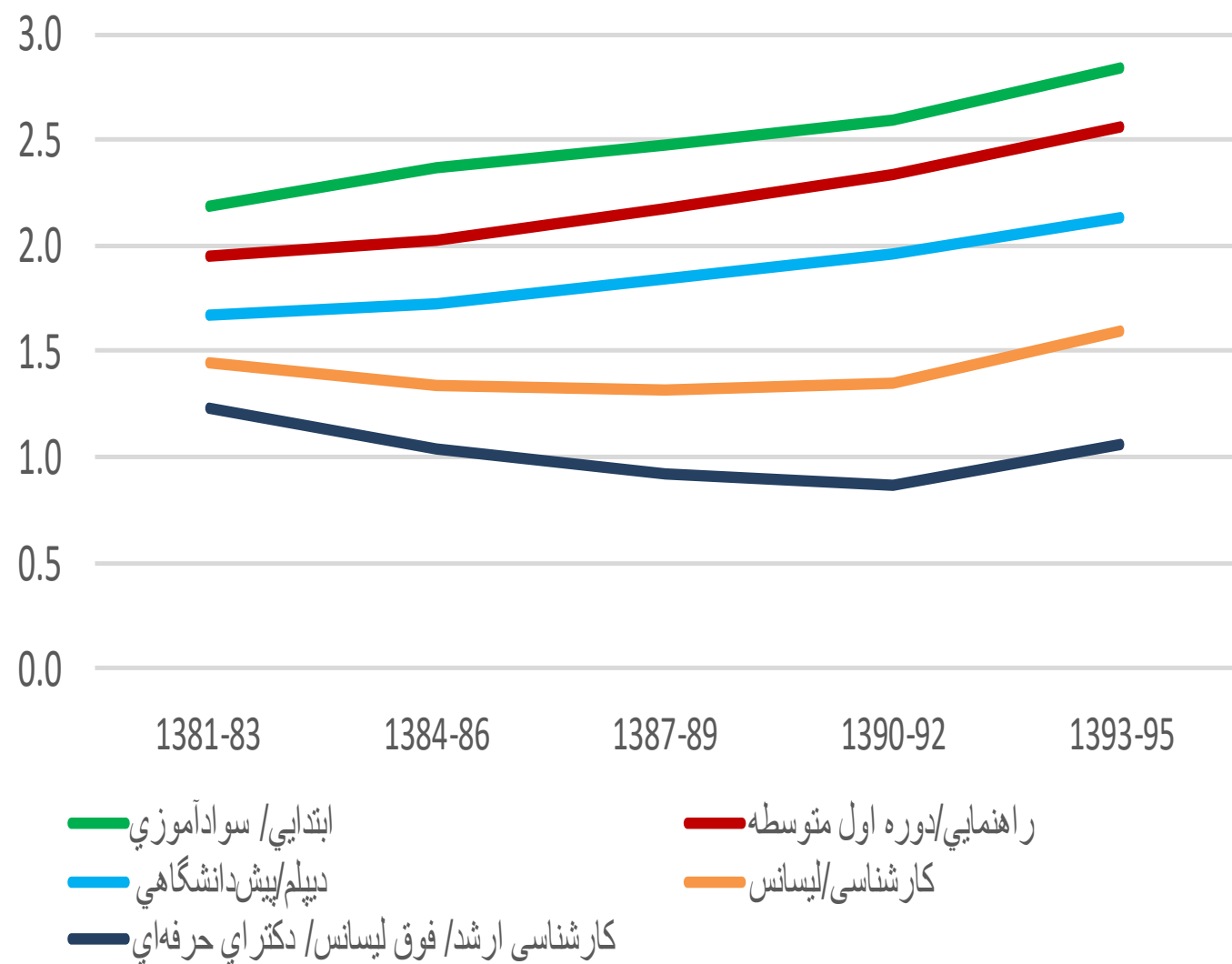
میزان باروری ویژه سنی کل کشور بر حسب سطح تحصیلات زنان: ۱۳۹۵

منبع : مرکز آمار ایران ۱۳۹۸

زنان بی سواد و کم سواد زودتر وارد دوران بارداری شده و دیرتر از این دوره خارج می شوند. در مقابل هر چه زنان از تحصیلات بالاتری برخوردارند دیرتر فرزند می آورند. الگوی باروری کشور نیز بین سطح الگوی باروری دیپلم و لیسانس قرار گرفته است

روند میزان باروری کل در ایران بر حسب تحصیلات طی سالهای ۱۳۸۱-۱۳۹۵

سن ازدواج و باروری

- در ایران فرزندآوری در چارچوب ازدواج اتفاق می افتد لذا:
افزایش سن ازدواج
و افزایش زنان هرگز ازدواج نکرده
زمینه کاهش میزان باروری کل را فراهم می کنند.

تفاوت قابل توجه میزان باروری نکاحی و میزان باروری کل

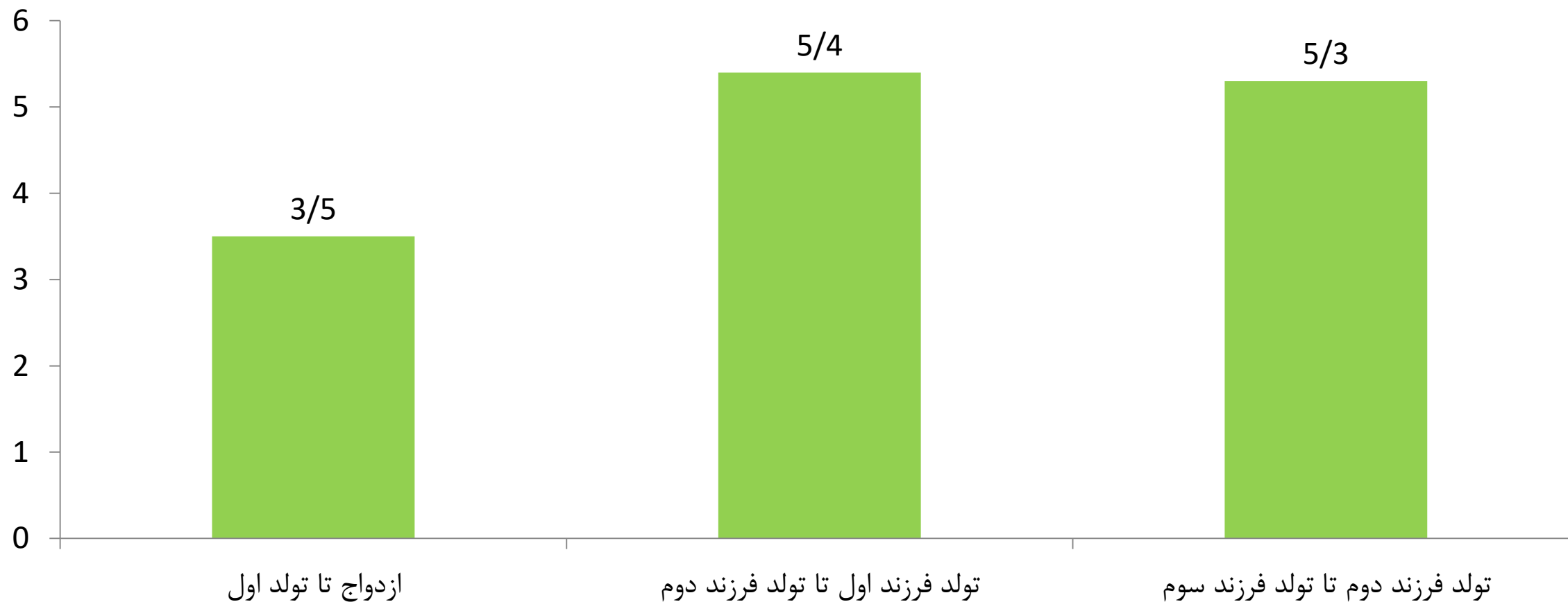
شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۸
میزان باروری کل	۲,۰۷	۱,۷
میزان باروری نکاحی	۳,۴۲	۲,۸

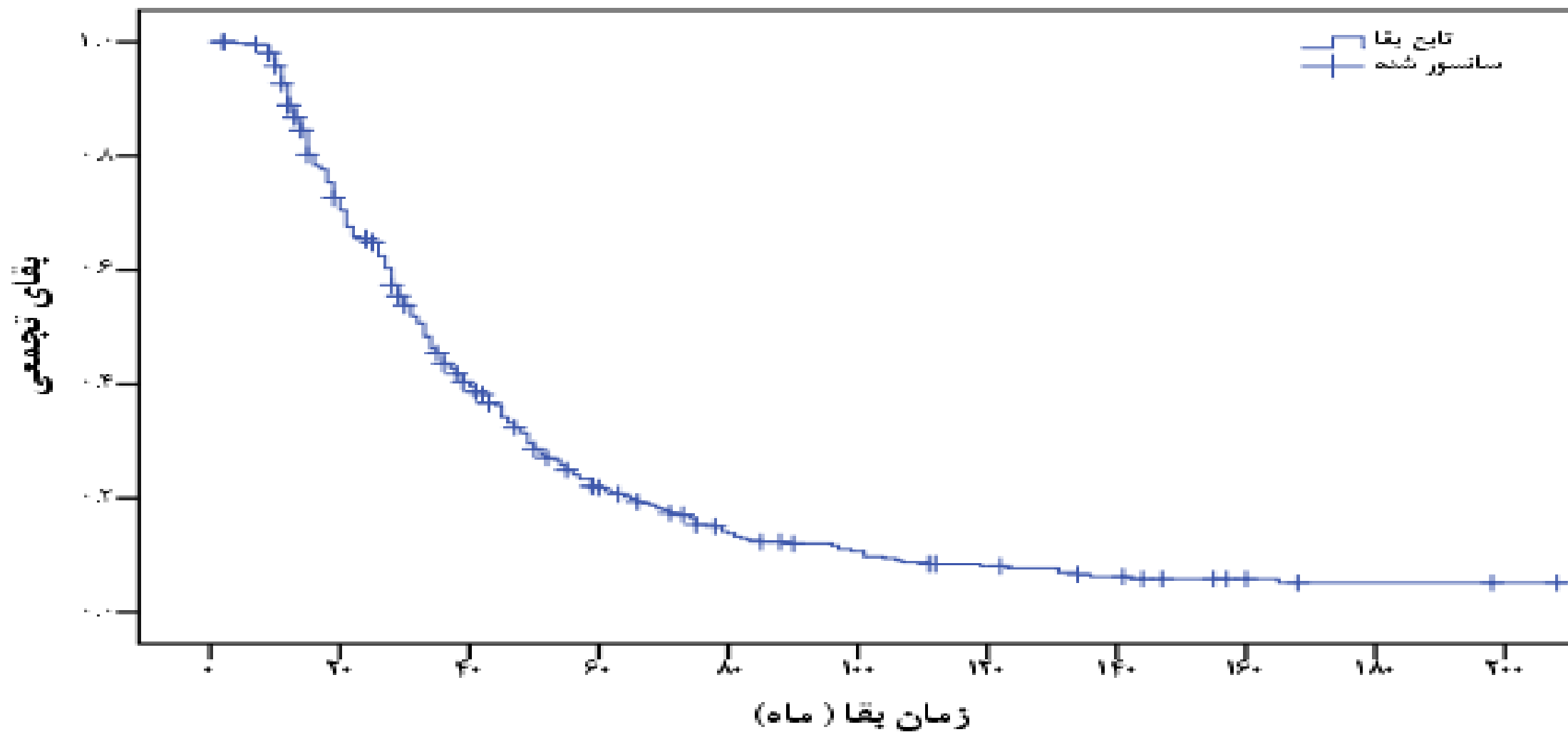
میانگین سن فرزندآوری در ایران MAC

روستایی	شهری	کل	سال
۲۸,۹۳	۲۸,۹۹	۲۸,۹۵	۱۳۸۵
۲۸,۸۳	۲۹,۱۸	۲۹,۱	۱۳۹۰
۲۹,۲۰	۲۹,۹۲	۲۹,۶۷	۱۳۹۵

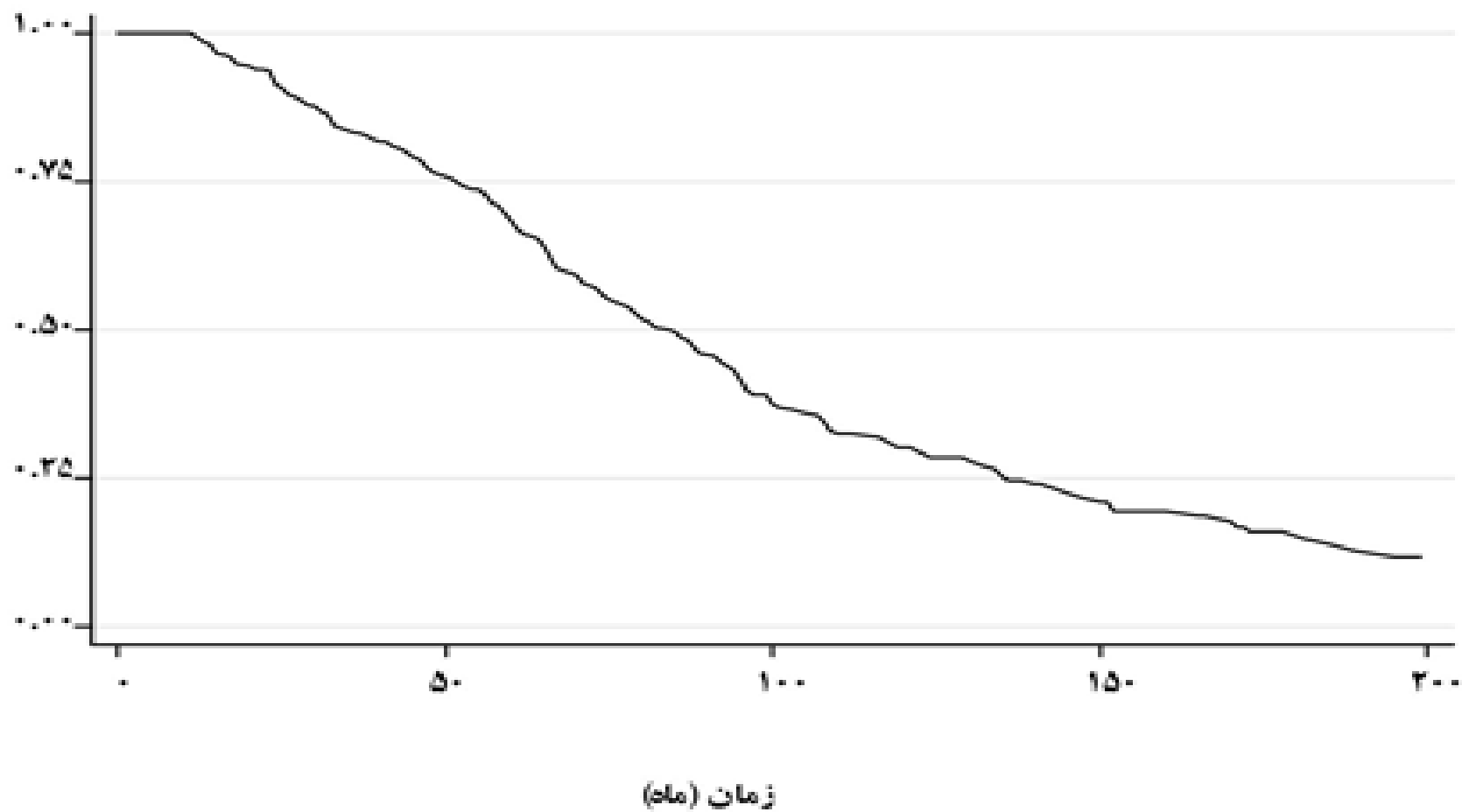
منبع: برومند زاده و احمدی ۱۳۹۴

فاصله بین موالید در ایران ۱۳۸۹ بر اساس داده‌های بررسی جمعیتی-بهداشتی

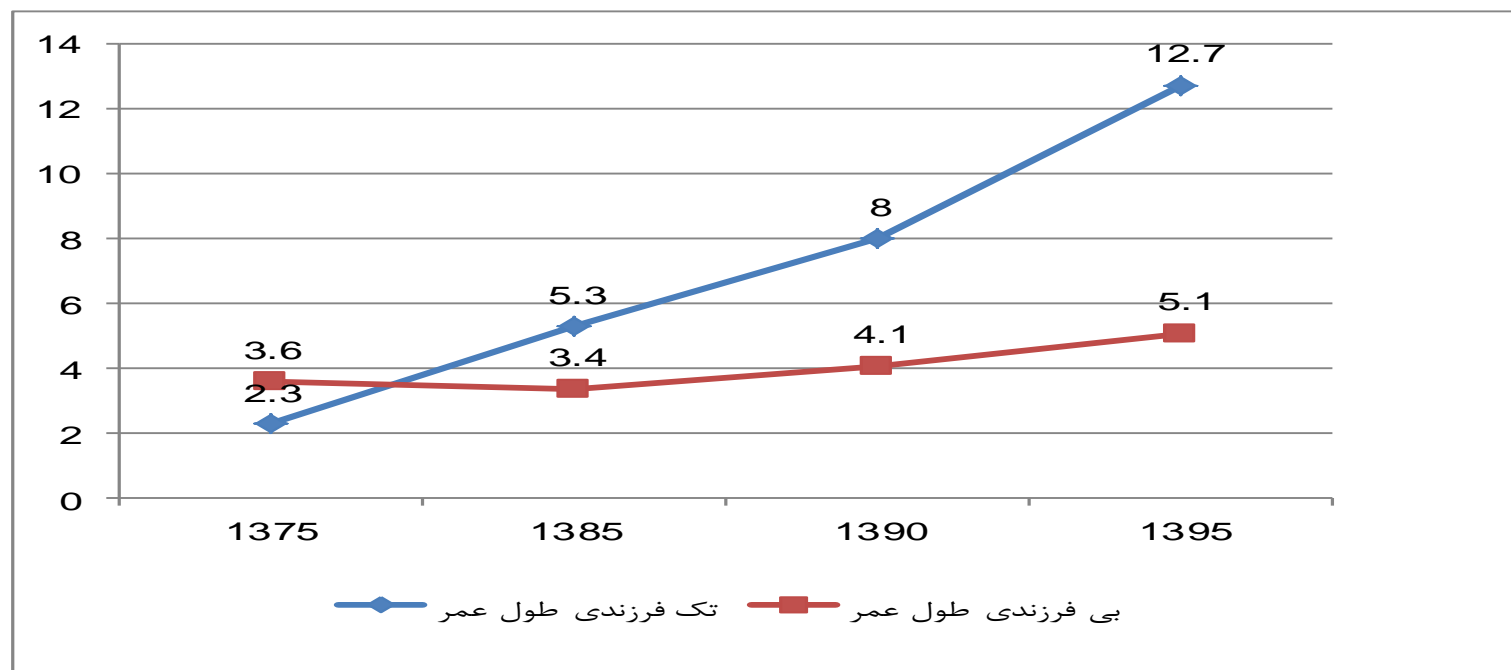

نمودار ۱، تابع بقای بی‌فرزند زنان ازدواج کرده ۱۵-۴۹ ساله شهر تهران ۱۳۹۸

تابع بقای تک فرزندی در زنان ازدواج کرده ۱۵-۴۹ ساله شهر تهران، ۱۳۹۸

درصد بی فرزندی و تک فرزندی طول عمر ۱۳۷۵-۱۳۹۵

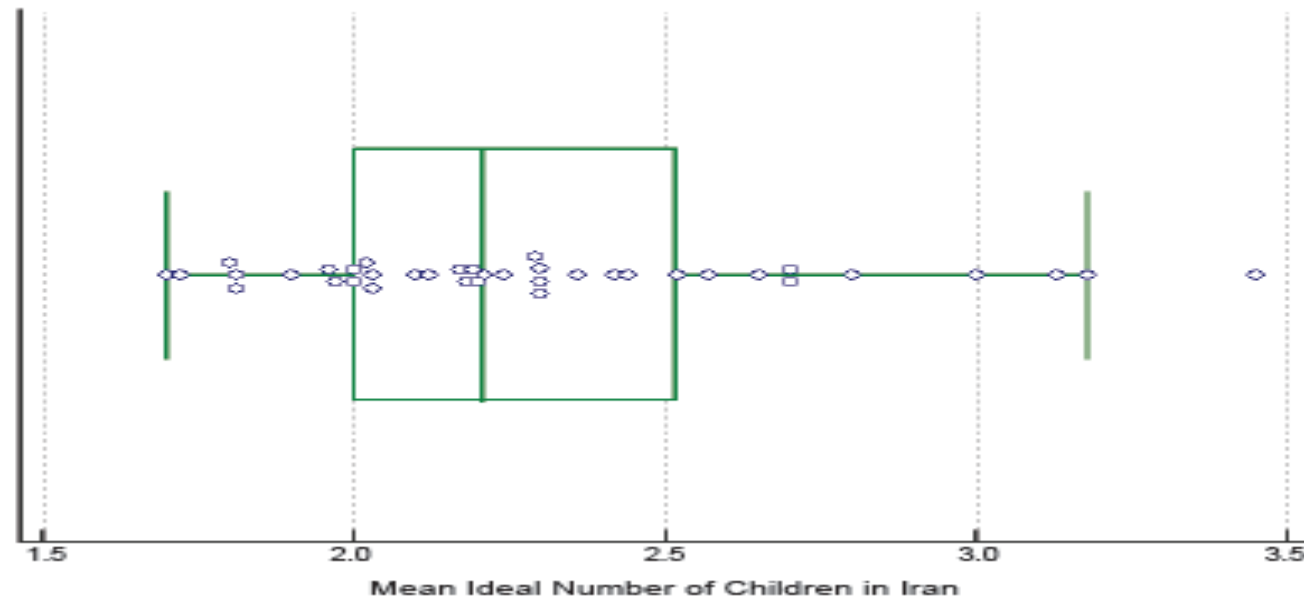

منبع: رازقی نصرآباد ۱۴۰۰

- نسبت بی فرزندی زنان در سالهای پایانی حیات باروری در برخی کشورها :

ایالات متحده	هلند	سوئد	نروژ	انگلیس	اسپانیا	ایتالیا	تایوان	ژاپن
۱۰	۱۷	۱۳	۱۲	۱۸	۲۴	۲۰	%۱۷	%۲۹

باروری ایده آل در ایران

Source razeghi Nasrabad & Abbasi Shavazi 2020

میانگین بعد ایده آل باروری: ۲,۲۵
درصد بی فرزندی به عنوان بعد ایده آل ۰,۸۳
تک فرزندی به عنوان بعد ایده آل ۱۵,۹۹
سه فرزندی و بالاتر به عنوان بعد ایده آل ۲۲,۲۶
دو فرزندی به عنوان بعد ایده آل ۵۶,۰۹

توزیع درصدی تعداد مطلوب فرزند در ایران در پیمایش های مختلف کشوری ۱۳۸۲-۱۳۹۸

تعداد فرزندان مطلوب	۱۳۸۲	۱۳۹۴	۱۳۹۷	۱۳۹۷*	۱۳۹۸
۰	۰	۰/۵	۰/۵	۳/۹	۰/۸۳
۱	۱۱/۵	۸/۲	۳/۴	۲۵/۸	۱۵/۹۹
۲	۷۴	۴۸/۱	۳۵/۸	۴۷/۱	۵۶/۹
۳	۱۰/۷	۲۲/۱	۱۹/۴	۱۳/۲	۱۷/۳
۴	۳/۶	۱۶	۲۵/۶	۷/۳	۴/۶
۵ و بالاتر	۰/۳	۴/۲	۱۵/۳	۲/۸	۰/۷
کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰**	۱۰۰	۱۰۰

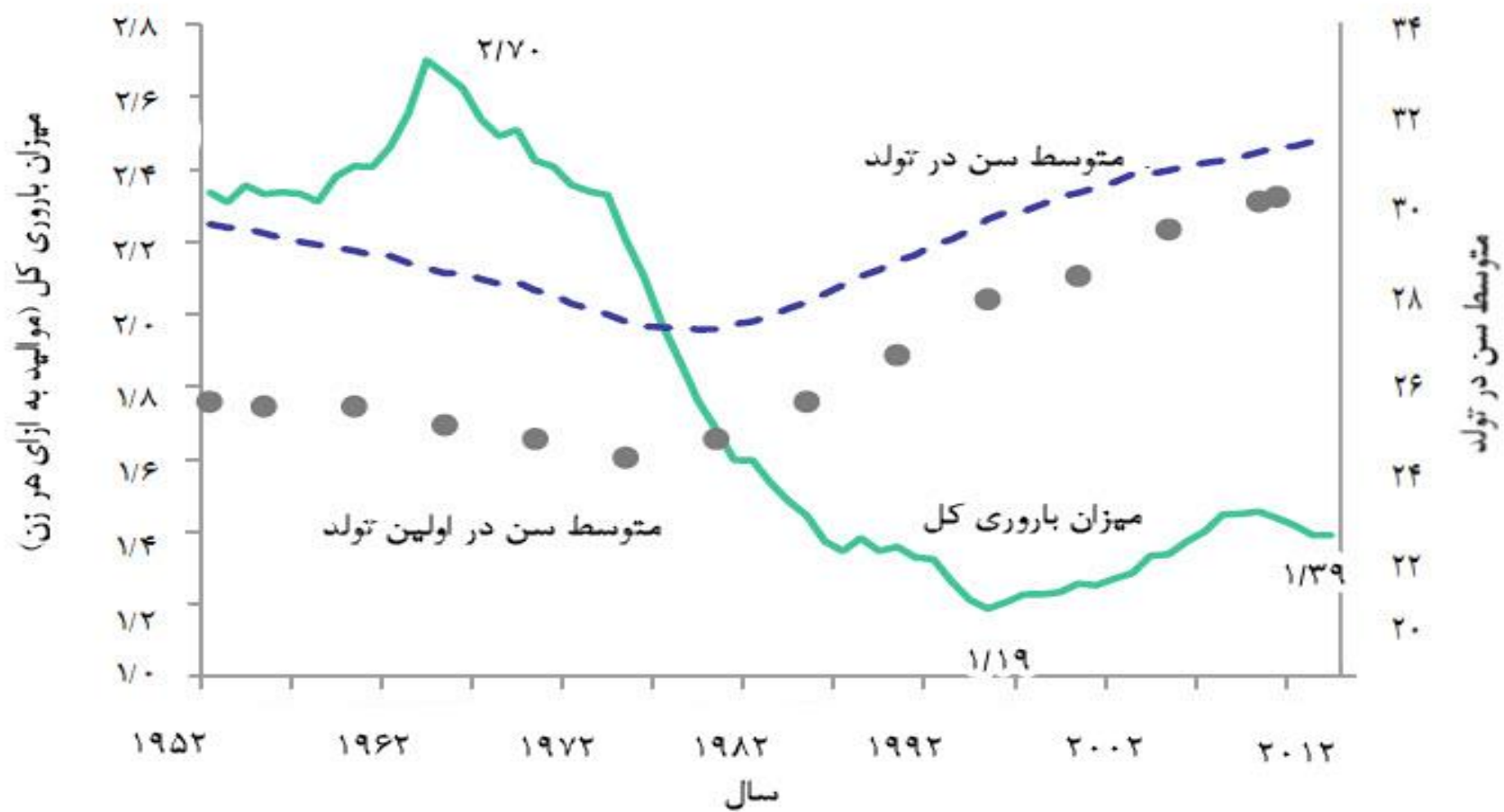
۱۳۸۲: ارزش ها و نگرش های ایرانیان موج اول، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 ۱۳۹۴: ارزش ها و نگرش های ایرانیان موج سوم، پژوهشگاه فرهنگ و ارتباطات
 ۱۳۹۷، پیمایش ملی خانواده، جهاد دانشگاهی واحد البرز
 ۱۳۹۷*، بررسی نگرش جوانان به ازدواج و تشکیل خانواده
 ۱۳۹۸ رازقی نصرآباد و عباسی شوازی (۲۰۲۰)، فراتحلیل مطالعات مربوط به تعداد فرزندان ایده آل در ایران
 ** اختلاف مجموع درصدی از ۱۰۰ مربوط به بدون پاسخ ها می باشد

منبع: رازقی نصرآبادحجیه بی بی (۱۴۰۰)، بررسی وضعیت ابعاد فرهنگی اجتماعی خانواده در ایران، تغییرات وضعیت زناشویی باروری و ارزش ها و نگرشهای مرتبط در دهه های اخیر، چاپ اول، تهران: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات مرکز رصد فرهنگی کشور

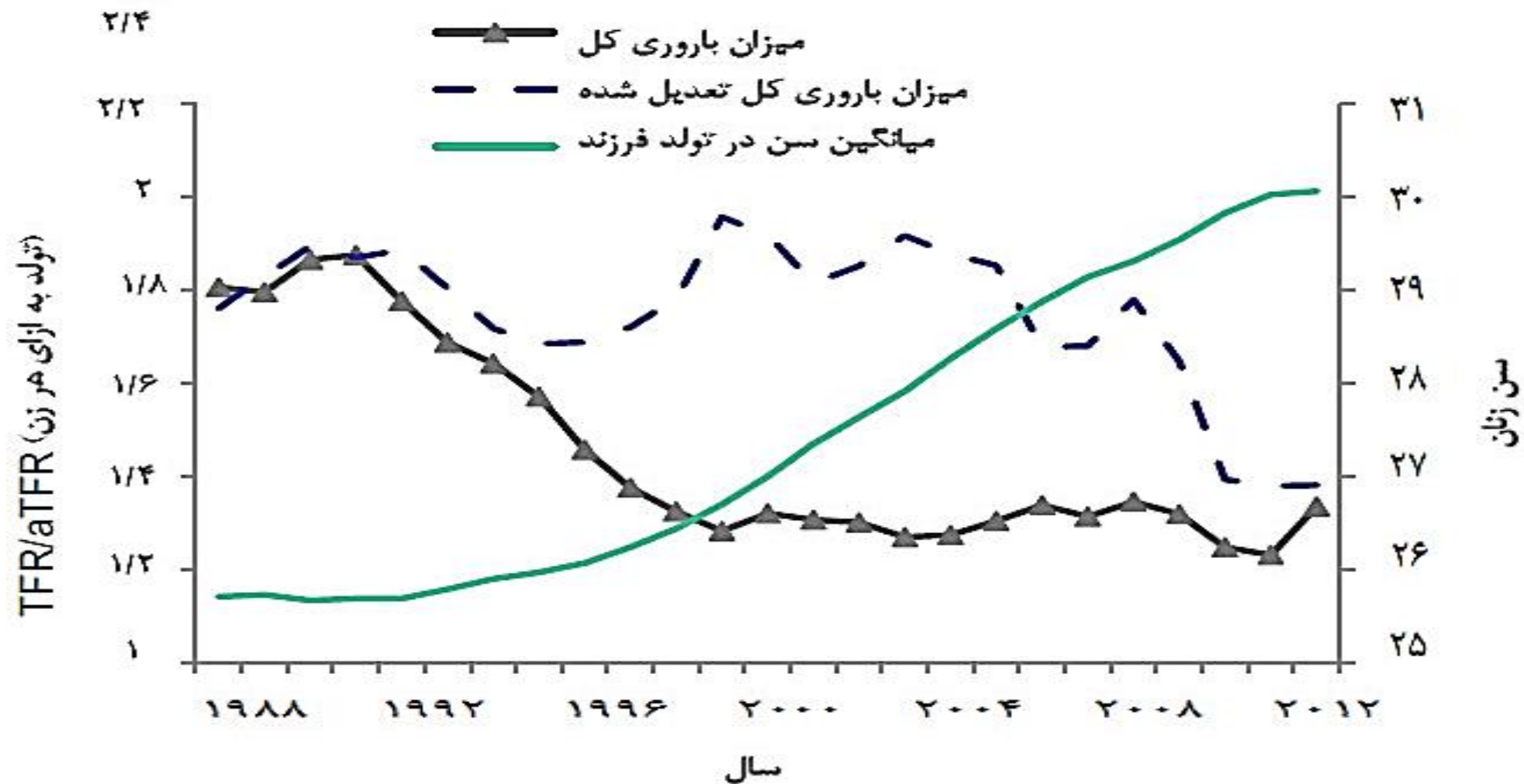
بالا رفتن سن ازدواج و فرزندآوری و تأخیر فرزندآوری مسئله مهم جمعیتی کشور است.

- برخی از کسانی که تصمیم برای تأخیر فرزند اول و یا دوم دارند، در نهایت بی فرزندی و یا تک فرزندی ناخواسته را تجربه کنند. با افزایش سن، توانایی باروری زن کاهش می‌یابد و با افزایش بیشتر سن، این کاهش پرشتاب‌تر می‌شود.
- تأخیر در فرزندآوری علاوه بر اینکه به شکاف بین تعداد فرزندان ایده‌آل و تعداد فرزندان موجود زوجین منجر می‌شود، زمینه کاهش بیشتر باروری را فراهم می‌کند.
- افزایش سنین ازدواج و فرزندآوری زنان، ابتدا شاخص‌های مقطعی باروری نظیر میزان باروری کل را تحت تأثیر قرار داده و آن‌ها را پایین می‌آورد و سپس بعد تکمیل شده خانوار را نیز کاهش می‌دهد.
- بدون شک، عدم تسهیل ازدواج و فرزندآوری و تأخیر بیشتر از آن، به باروری پائین‌تر منجر خواهد شد.

میزان باروری کل (TFR)، میانگین سن مادر در هنگام تولد و میانگین سن مادر در اولین تولد،
ایتالیا، ۱۹۶۲-۲۰۱۴

میزان باروری کل (TFR)، میزان باروری کل تعدیل شده، میانگین سن زنان در تولد فرزند،
مجارستان، ۱۹۸۹-۲۰۱۲

جدول ۳: میزان‌های باروری، میانگین سن فرزندآوری و میزان باروری تعدیل شده در رتبه‌های مختلف تولد

در ایران

۱۳۹۰				۱۳۸۵				
*TFR	R _i	MAC	TFR	*TFR	R _i	MAC	TFR	رتبه موالید
۰/۷۳	۰/۰۶	۲۴/۷۵	۰/۶۹	۰/۷۶	۰/۱۲	۲۴/۴۶	۰/۶۷	۱
۰/۶۹	۰/۱۹	۲۹/۲۹	۰/۵۶	۰/۶۳	۰/۲۴	۲۸/۳۳	۰/۴۸	۲
۰/۲۶	۰/۲۲	۳۲/۶۳	۰/۲۰	۰/۳۷	۰/۳۲	۳۱/۵۴	۰/۲۵	۳
۰/۰۹	۰/۱۸	۳۴/۲۳	۰/۰۸	۰/۱۹	۰/۳۳	۳۳/۳۱	۰/۱۳	۴
۰/۰۴	۰/۰۸	۳۴/۹۷	۰/۰۳	۰/۰۹	۰/۲۷	۳۴/۵۷	۰/۰۷	۵
۰/۰۱۶	-۰/۰۸	۳۵/۶۰	۰/۰۱۸	۰/۰۵	۰/۱۶	۳۶/۰۲	۰/۰۴	۶
۰/۰۱	۰/۰۶	۳۶/۹۸	۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۱۹	۳۶/۷۵	۰/۰۲۵	۷
۰/۰۰۶	۰/۱۴	۳۸/۶۷	۰/۰۰۵	۰/۰۱۶	۰/۱۴	۳۷/۹۸	۰/۰۱۴	۸
۰/۰۰۲	-۰/۲۸	۳۷/۸۹	۰/۰۰۲	۰/۰۱۲	۰/۲۵	۳۹/۳۰	۰/۰۱	۹
۰/۰۰۱	۰/۳۹	۴۰/۸۳	۰/۰۰۱	۰/۰۰۴	۰/۱۴	۳۸/۸۶	۰/۰۰۵	۱۰
۱,۸۵				۲,۱۶				
				سطح تعدیل شده باروری				

$$TFR_{*i} = \frac{TFR_i}{1 - r}$$

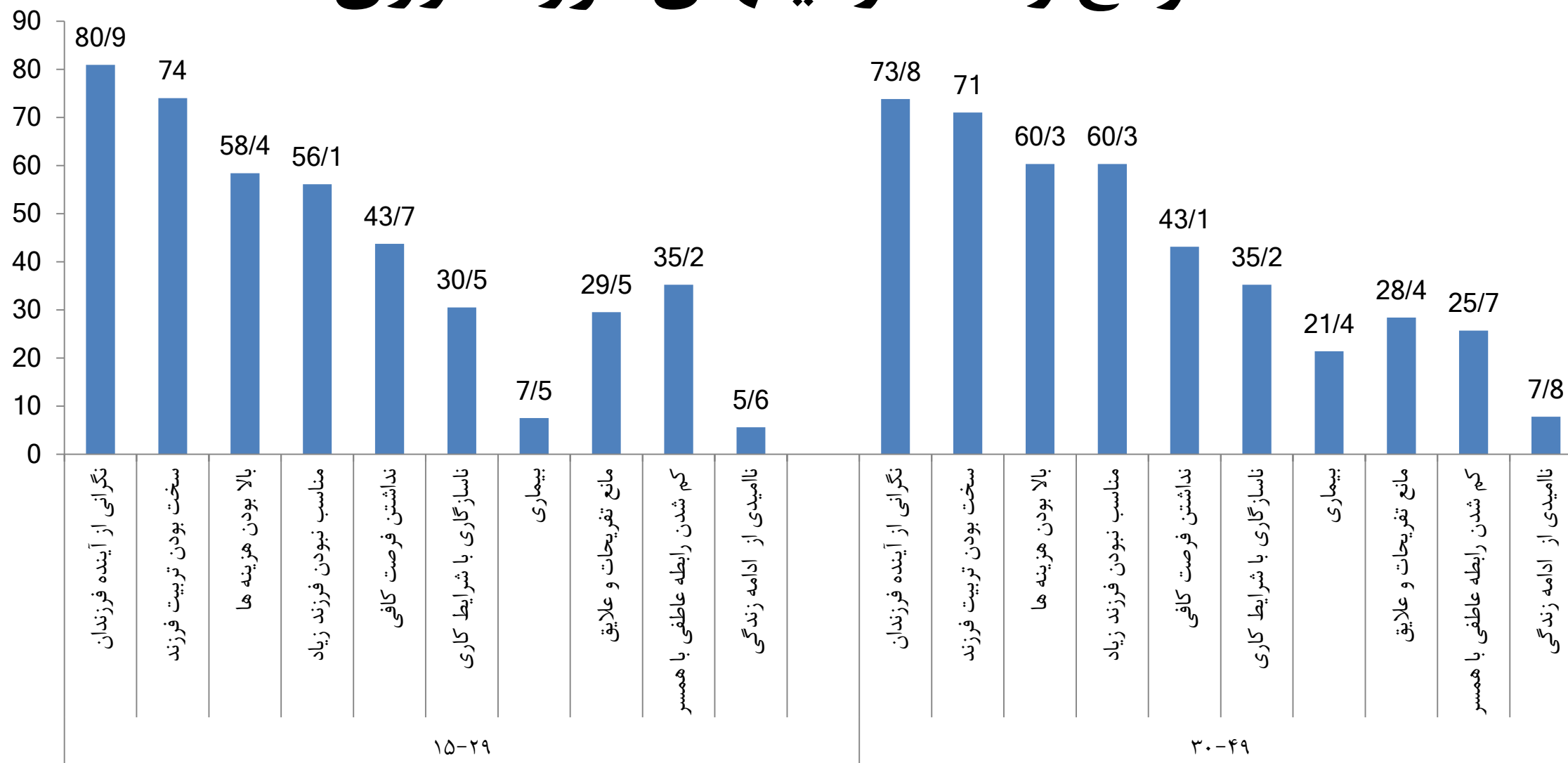
منبع: برومند زاده و احمدی ۱۳۹۴

نسبت افزایش موالید، میانگین سن فرزندآوری، و میزان باروری کل ۱۳۸۵-۱۳۸۳

رتبه‌ی موالید	نسبت افزایش موالید	میانگین سن فرزندآوری در دوره ۱۳۸۳-۸۵	میانگین سن فرزندآوری در دوره ۱۳۸۰-۸۲
اول	۷۶	۲۳/۲	۲۲/۵
دوم	۷۴	۲۶/۸	۲۶/۲
سوم	۴۶	۲۹/۵	۲۸/۷
چهارم	۴۲	۳۰/۶	۳۰/۴
پنجم	۴۱	۳۲/۱	۳۱/۷
ششم	۴۴	۳۲/۵	۳۲/۵
هفتم	۴۶	۳۲/۷	۳۳/۴
میزان باروری کل	۱,۷۷	میزان باروری کل اصلاح شده	۲,۲۴

منبع: عینی زیناب ۱۳۹۲

موانع و محدودیتهای فرزندآوری

علل تاخیر در فرزندآوری در ایران

- تغییر "ایده ای" به سمت "ترجیحات باروری پست مدرن"، فردگرایی، برابری جنسیتی و ... اهمیت کیفیت به جای کمیت فرزندان، فراهمی سایر گزینه ها
- افزایش گسترده پیشرفت تحصیلی زنان
- عدم اطمینان های اقتصادی و شغلی، حمایت اندک از نیروهای تازه وارد به محیط شغلی : **این حوزه به شدت مستعد مداخلات سیاستی است.**
- بازار مسکن: افزایش حقیقی قابل توجه قیمت مسکن، و دسترسی محدود به مسکن اجتماعی دولتی، **این حوزه هم مستعد مداخلات سیاستی است**
- تعارض کار و فرزندآوری، نگرش جنسیتی برابرطلبانه با وجود تقسیم کار جنسیتی: **این حوزه هم مستعد مداخلات سیاستی اندیشمندانه است.**
- توجه کمتر به عناصر فرهنگی که بر ازدواج کردن، ازدواج نکردن، و تصمیمات فرزندآوری نسل جوان به ویژه زنان جوان تاثیر می گذارند.

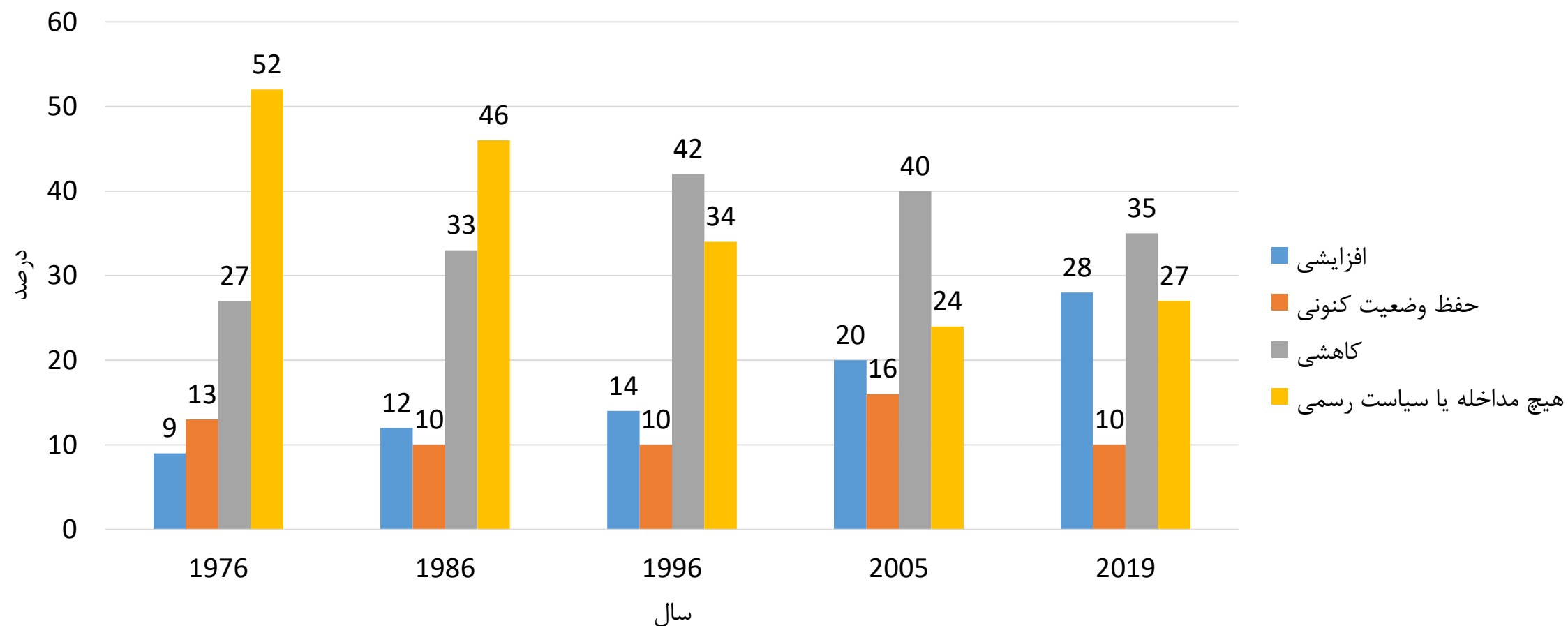
پیامدهای باروری پایین

- با فرض نبود مهاجرت و عدم بهبود مرگ و میر، تداوم طولانی مدت میزان باروری کل نسبتاً پایین ($1/8$) فرزند به ازای هر زن) منجر به کاهش سالانه ی جمعیت تا $0/4$ درصد می شود و این امر روند سالخوردگی جمعیت را نسبتاً تسریع خواهد کرد.
- میزان باروری کل $1/3$ درصد، منجر به کاهش سالانه ی جمعیت تا $1/5$ درصد می شود و هر ۴۵ سال جمعیت نصف می شود.
- تداوم طولانی مدت میزان باروری کل یک فرزند سبب خواهد شد تا جمعیت، سالانه $2/4$ درصد کاهش یابد و هر ۲۹ سال جمعیت نصف شود و این منجر به سالخوردگی بسیار شدید جمعیت میشود.
- (منبع سوبوتکا و همکاران ۱۳۹۹)

باروری پایین انگیزه‌ای برای توسعه و تغییر سیاست‌های جمعیتی

- افزایش تعداد کشورهایی که هدف خود را افزایش باروری گزارش کرده اند از ۱۹ کشور در سال ۱۹۸۶ به ۵۲ کشور در سال ۲۰۱۱ و ۵۵ کشور در سال ۲۰۱۵ (پایگاه سیاست های جهانی جمعیت سازمان ملل متحد ۲۰۱۵)
- یک چهارم (۲۸٪) از کل کشورها در پایگاه داده ای می باشد. از این تعداد، ۲۷ کشور از اروپا (۶۰٪ از کشورهای اروپایی) و ۱۸ کشور از آسیا (۳۸٪ از کشورهای آسیایی) بودند.

توزیع درصد کشورها بر حسب نوع سیاست جمعیتی مرتبط با باروری طی سالهای ۱۹۷۶ تا ۲۰۱۹

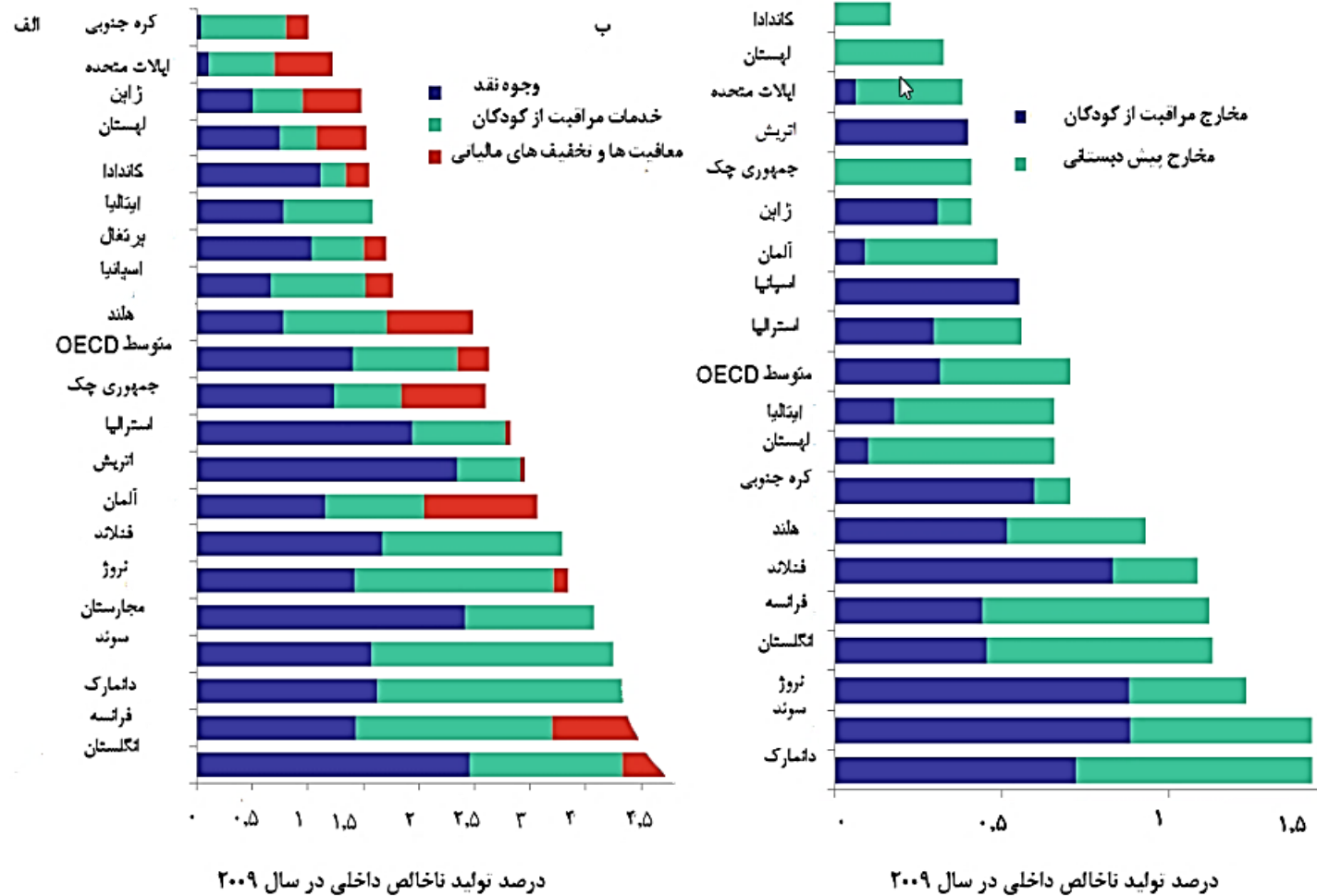
انواع سیاستهای دوستدار خانواده و باروری

- توسعه مشاغل پاره وقت برای زنان
- مرخصی مادری، پدری، والدینی
- اختصاص بودجه مستقل برای حمایت از خانواده
- کمک هزینه مراقبت خانگی (مراقبت از فرزند در خانه)
- مراقبت های روزمره عمومی (مهد کودک)
- حمایت از ازدواج های غیر رسمی
- سایر حمایت ها در آموزش، مسکن و بازار کار

تخصیص بودجه برای اجرای سیاستهای خانواده

- کشورهای شمال اروپا و بیشتر کشورهای اروپای غربی (به ویژه فرانسه و همچنین انگلستان)، حدود 3 - 4 درصد از کل تولید ناخالص داخلی خود را صرف حمایت از خانواده می کنند
- هلند ۱,۸ درصد تولید ناخالص داخلی در سال 2013
- میانگین کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، ۲,۵ درصد است

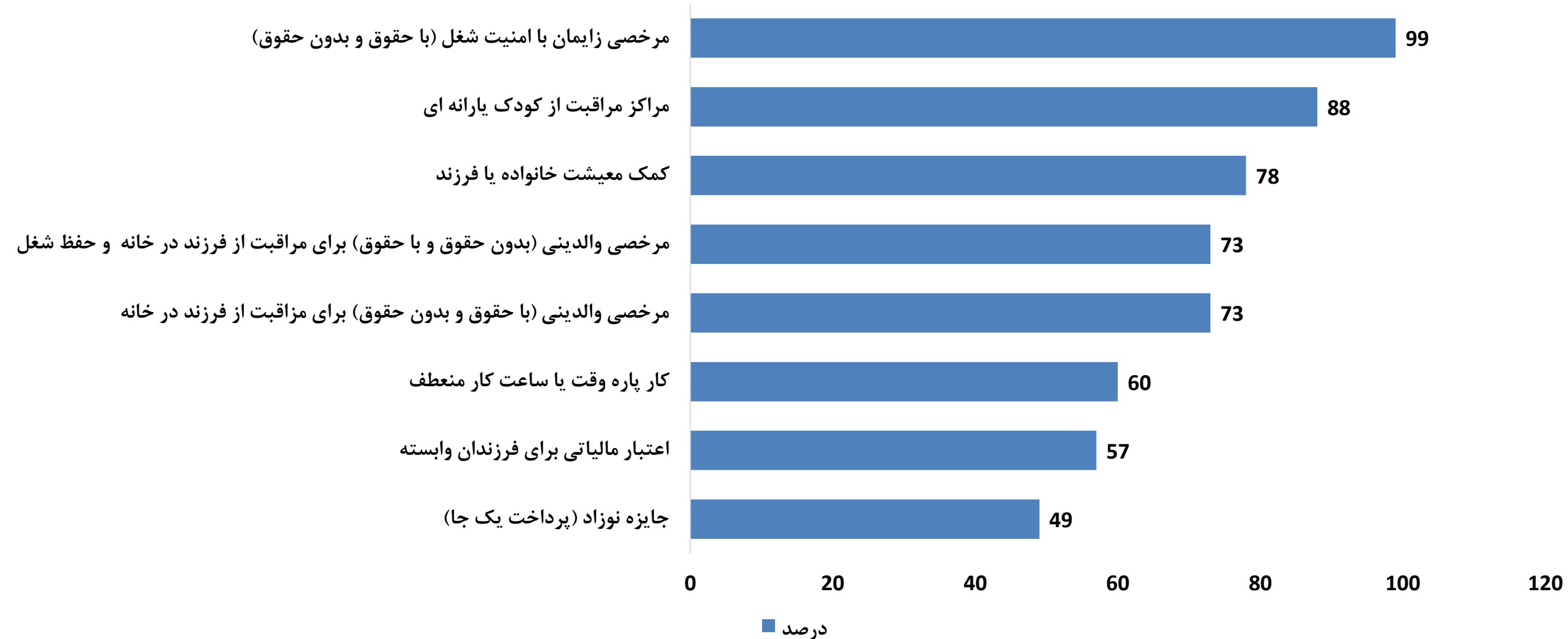
بودجه عمومی برای حمایت از خانواده‌ها در کشورهای مختلف

منبع: بانک اطلاعات خانواده سازمان همکاری و توسعه اقتصادی ۲۰۱۴

ریندفوس و کیم چو ۱۴۰۰

درصد کشورهای با سطح باروری پایین که سیاستهای مرتبط با تعادل کار و خانواده را تقویت کرده اند، ۲۰۱۵-۲۰۱۹

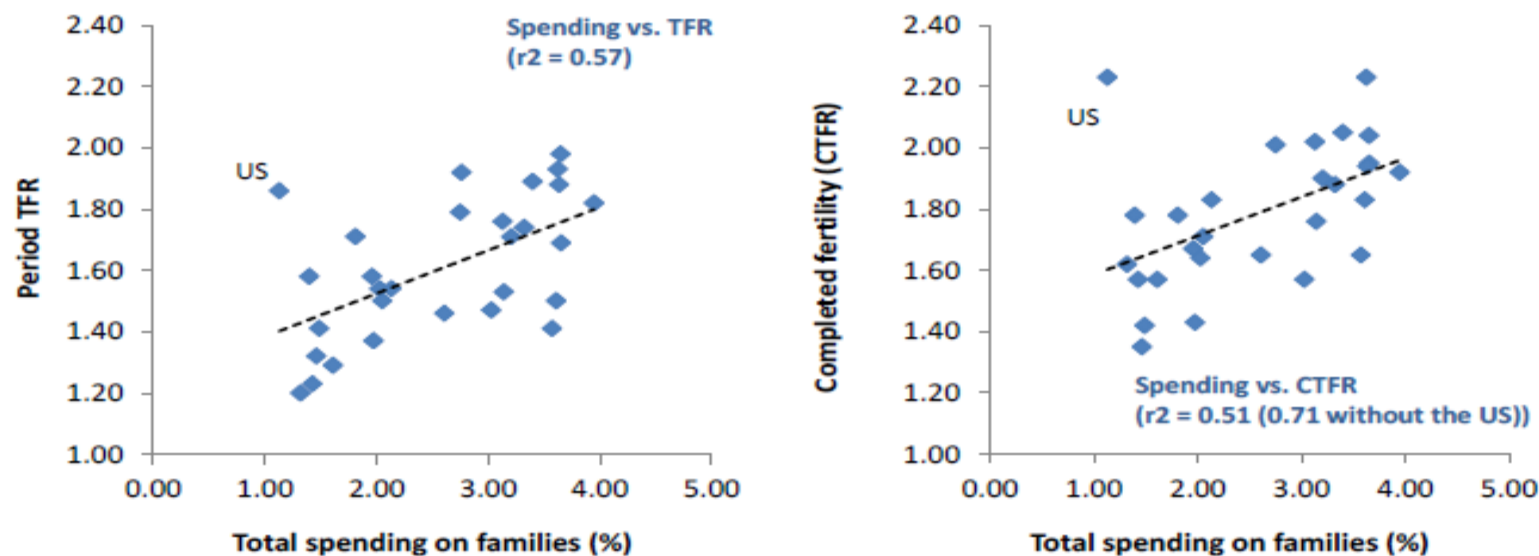
**نتایج شبیه سازی تعداد فرزندان زنده به دنیا آمده و نسبت توالی زنده زایی زنان تا سن ۳۵ سالگی
زنان متولد ۱۹۶۲ - ۱۹۵۷ در نروژ برحسب میزان دسترسی به خدمات مراقبت از کودکان ۵ - ۰ ساله**

نسبت توالی زنده زایی					توالی زنده زایی		
سطح شبیه سازی شده از خدمات مراقبت از کودک				واقعی		تعداد فرزندان زنده به دنیا آمده	درصد دسترسی به خدمات مراقبت از کودکان
60	40	20	0				
0.91	0.88	0.84	0.8	0.86	۰ به ۱	1.51	0
0.88	0.82	0.74	0.65	0.78	۱ به ۲	1.62	10
0.46	0.41	0.35	0.28	0.38	۲ به ۳	1.74	20
0.24	0.22	0.2	0.18	0.19	۳ به ۴	1.85	30
0.22	0.19	0.16	0.14	0.16	۴ به ۵	1.97	40
						2.08	50
						2.18	60

Source: Rindfuss et al 2010: 21-22

رابطه سطح حمایت دولت از خانواده با میزانهای باروری در کشورهای ثروتمند

Figure 8 Correlation between spending on family policies in 2013, Total Fertility Rate in 2014 and completed fertility rate (CTFR) among women born in 1976

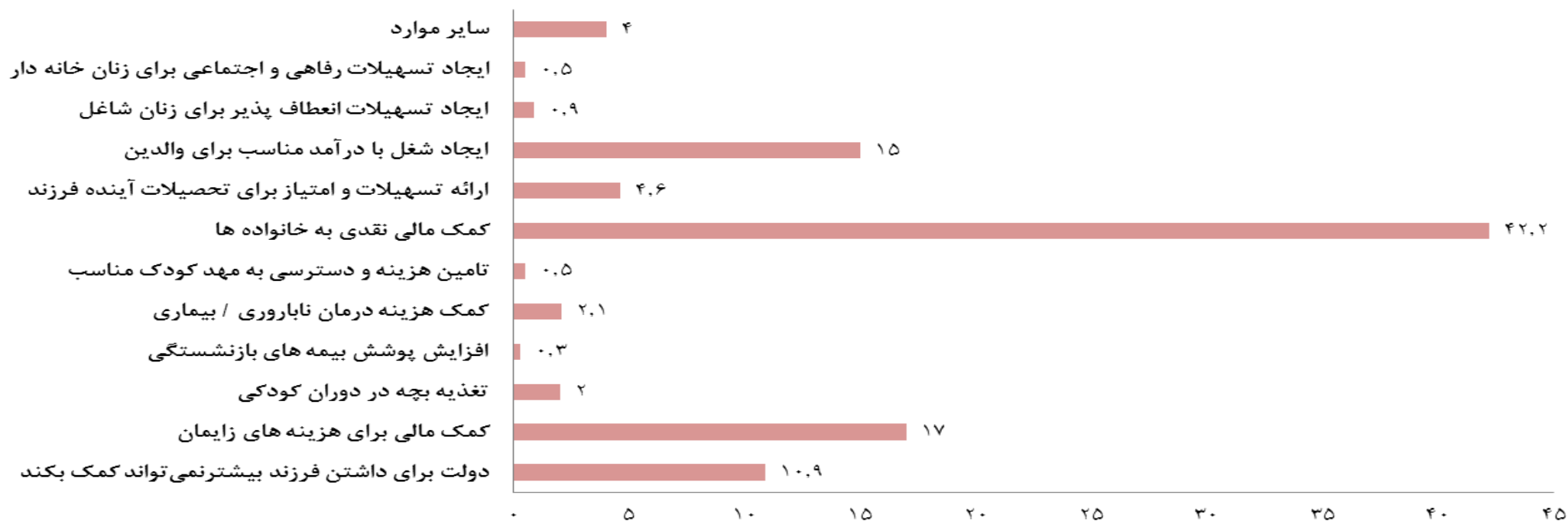

Source: Spending on families: OECD Family Database (OECD 2019), Table P.F.1.1.A; Fertility rates: Human Fertility Database (2019), Eurostat (2019), European Demographic Data Sheet (VID 2018), national statistical offices.

رابطه و همبستگی نسبتاً قوی و نزدیکی بین بودجه و هزینه های دولت برای حمایت از خانواده و هریک از شاخصهای مورد بررسی باروری در کشورهای OECD بجز ایالات متحده امریکا

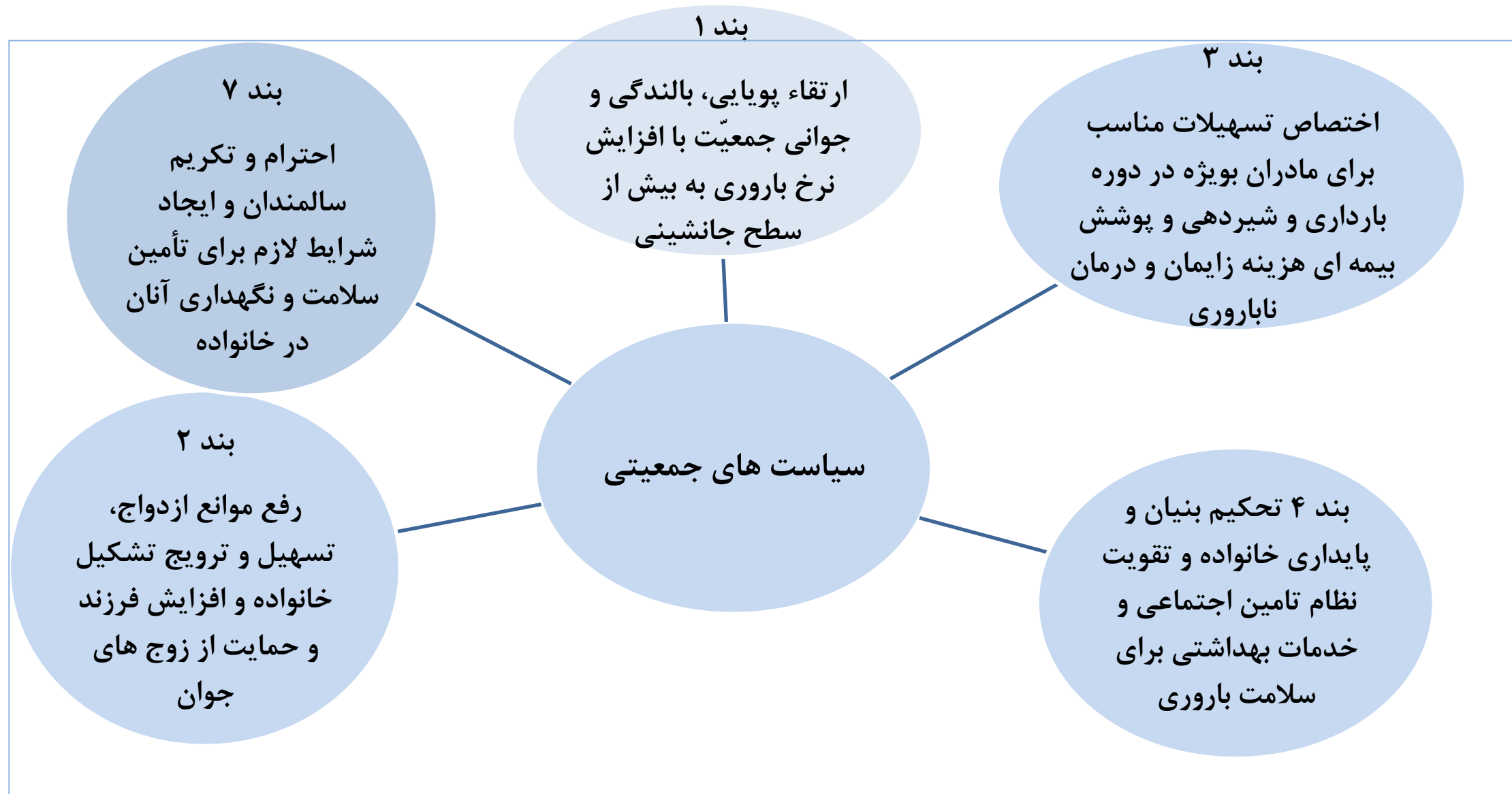
نگرش های زنان به افزایش باروری

نگرش زنان ۱۵-۵۴ ساله ازدواج کرده به نحوه کمک دولت به خانواده ها برای داشتن فرزند بیشتر در تهران

سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۳

- ۱- ارتقاء پویایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی.
- ۲- رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند
- ۳- اختصاص تسهیلات مناسب برای مادران بویژه در دوره بارداری و شیردهی
- ۴- تحکیم بنیان و پایداری خانواده
- ۵- ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی اسلامی- ایرانی
- ۶- ارتقاء امید زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و...
- ۷- احترام و تکریم سالمندان و ایجاد شرایط لازم برای تأمین سلامت و نگهداری آنان در خانواده
- ۸- توانمندسازی جمعیت در سن کار، ... اصلاح نظام آموزشی در جهت ایجاد اشتغال مؤثر و مولد.
- ۹- باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی .
- ۱۰- حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی
- ۱۱- مدیریت مهاجرت به داخل و خارج هماهنگ با سیاست‌های کلی جمعیت
- ۱۲- تشویق ایرانیان خارج از کشور برای حضور و سرمایه گذاری.
- ۱۳- تقویت مؤلفه‌های هویت بخش ملی (ایرانی، اسلامی، انقلابی) ...
- ۱۴- رصد مستمر سیاست‌های جمعیتی.

تصویب قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده در آبان ماه ۱۴۰۰

- در این قانون به موضوعات بسیار زیادی پرداخته است:
- مشوق های اقتصادی مختلف برای فرزندآوری
- مداخلات فرهنگی در حوزه ازدواج و فرزندآوری تولید فیلم سریال و ...
- دورکاری، تسهیلات مسکن ازدواج ... معافیت های مالیاتی
- حمایت از زوجین نابارور، تجهیز و راه اندازی مراکز درمان ناباروری ... کاهش سقط جنین ...
- حمایت از استخدام و بکارگیری مردان متاهل دارای فرزند و ...
- توسعه پوشش بیمه ای و ...

جهت گیری های اساسی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

- حمایت از زوج های جوان در آستانه ازدواج
- حمایت از زوج های جوان پیشگیری و درمان ناباروری
- حمایت از خانواده در دوران شیردهی
- حمایت از خانواده در تولد و معیشت فرزندان
- حمایت از مادران شاغل و غیر شاغل (مرخصی زایمان کاهش ساعت کار مادران دارای فرزند زیر ۶ سال، دورکاری و
- حمایت از مادران دانشجو و طلاب
- اصلاح و تحول در متون و برنامه های آموزشی و پژوهشی
- پیشگیری از سقط جنین غیر قانونی
- تسهیلات و حمایت های مالی (تسهیلات مسکن - تسهیلات شغلی - خدمات اجتماعی و آموزشی - مشوق های اقتصادی)

سیاست های کلی خانواده، ۱۳۹۵

۱) ایجاد جامعه ای خانواده محور و تقویت و تحکیم خانواده

۲) محور قرار گرفتن خانواده در قوانین و مقررات، سیاست ها و برنامه ها

۳) برجسته کردن کارکردهای ارتباط خانواده و مسجد

۴) ترویج و تسهیل ازدواج موفق و آسان همه دختران و پسران

۵) تحکیم خانواده و ارتقاء سرمایه اجتماعی آن

۶) ارائه و ترسیم الگوی اسلامی خانواده

۷) بازنگری، اصلاح و تکمیل نظام حقوقی و رویه های قضایی در حوزه خانواده

۸) ایجاد فضای سالم و رعایت روابط اسلامی زن و مرد

۹) ارتقاء معیشت و اقتصاد خانواده ها برای کاهش دغدغه آنها درباره اشتغال، ازدواج و مسکن

۱۰) ساماندهی نظام مشاوره ای و آموزش قبل، حین و پس از تشکیل خانواده

۱۱) تقویت و تشویق خانواده در جهت جلب مشارکت خانواده برای پیشبرد اهداف کشور

۱۲) حمایت از کرامت همسری، نقش مادری زنان، نقش پدری مردان و مسئولیت تربیتی زنان و مردان

۱۳) پیشگیری از آسیب های اجتماعی مانند طلاق

۱۴) تکریم سالمندان در خانواده و تقویت مراقبت های جسمی و روحی و عاطفی از آنان

۱۵) حمایت از خانواده های با سرپرستی زنان

۱۶) ارتقا سلامت همه جانبه خانواده ها به ویژه سلامت باروری و افزایش فرزندآوری

دستیابی به باروری بالاتر از سطح جانشینی

- موفقیت برنامه‌های افزایش باروری در کشور مستلزم :
- توسعه اقتصادی
- ثبات سیاسی و مالی: نظام منسجم و پایدار سیاست‌های حمایت از خانواده و فرزندآوری . اختصاص بودجه و تامین مالی
- سازگاری سیاستی: سازگاری با قوانین و سیاست های سایر دستگاه ها و نهادها
- شناسایی موانع فرزندآوری و تحقق ایده آلهای باروری
- اتخاذ استراتژیهای منطقی برای افزایش باروری به سطح جانشینی و بالاتر از آن
- توجه به تاثیر قابل توجه ازدواج بر تداوم باروری در سطح جانشینی و یا بالاتر
- توجه به امنیت اقتصادی و شغلی برای جوانان، ارتقا امید و اعتماد اجتماعی، تسهیلات مسکن، و
- فرهنگ سازی، ارائه پیامهای مثبت و منطقی برای ارزش فرزند، لغو تبلیغ برای تعداد خاص فرزند، و تشویق خانواده ها به هر تعداد فرزندی که می خواهند داشته باشند.
- تداوم، انعطاف پذیری و سخاوتمندی در حمایت از فرزندآوری رمز موفقیت برنامه های تشویقی است.
- توجه به تاثیر باروری پائین زنان تحصیلکرده در آینده باروری و درک شرایط و تسهیل فرزندآوری آنان ضروری است.
- توجه به نقش اشتغال زنان در تسهیل ازدواج و فرزندآوری
- ارتقا و توسعه نظام مراقبت از کودکان (مهد کودک ها)
- دسترسی به آموزش ارزان و با کیفیت برای فرزندان
- توجه به نتایج تحقیقات و تجربیات سایر کشورها

با سپاس از توجهتان

hajiieh.razeghi@gmail.com